

Ota i raro i Tekiona 39 o te Ture Kooti Whenua Maori, 1894.

I ROTO I TE KOOTI WHENUA MAORI
O NIU TIRENI.

Mo te riiwhitanga i te paanga o Topaki, kua mate i roto i te Poraka o Ngatimanuhiakai.

I RUNGA i te mea kua tae mai ki ahau tetahi tono i raro i te tekiona 39 o te Ture Whenua Maori, 1894 (a e ahei ana taua tono kia whakabaeretia i te timatanga o te Ture Whenua Maori, 1909), na Te Rangihurinuku, e ki ana, i pa tetahi raruraru ki te kaitono i runga i te hanganga a te Kooti i tetahi ota riiwhi i runga i tetahi pohehetanga—ara, i te 14 o nga ra o Tihema, 1893. i hanga e

te Kooti he ota whakatu kai riiwhi mo Topaki, kua mate —a ko taua tono kua tukua ki te Kooti Whenua Maori, a kua ripoatatia e taua Kooti te uiuinga :

No reira i runga i te mea kua kitea e te Tumuaki Kai-whakawa, e tika ana te pohehetanga i te hanganga o taua ota, a kia rite ai taua ota ki tona ritenga, he Tino whakahaau tenei na te Tumuaki Kai-whakawa kia whakarereketia to ota i hanga i te 14 o nga ra o Tihema, 1893, a me whakauru atu te ingoa o Te Rangihurinuku ki nga kai riiwhi o Topaki, kua mate, a ko nga he katoa i pa i runga i taua pohehetanga me whakatikatika i naianei.

He mea tuhi i tenei te 26 o nga ra o Mei, 1911.

R. N. JONES,
Tepute Tumuaki Kaiwhakawa.

WHAKAHAERE WHENUA MAORI.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Tapatu Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Tairawhiti ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Tapatu Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Te Araroa, a te Paraire, te 14 o nga ra o Hurae, 1911, a te 10.30 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei :—

“1. Me riihi kia 2,000 nga eka o te pito whaka-te-tonga o Tapatu Poraka ki a John Clarke, Te Araroa. Me riihi hoki kia 2,000 nga eka i te pito whaka-te-tonga ano o taua poraka ki a Charles Henry Clarke, Te Araroa. Ko nga tikanga o te riihi : Kia 21 nga tau te roa, ko te reti kia 2s. mo te eka i ia tau, kia 5 paiheneti ranei o te wariu a te Kawanatanga, ara ko te mea o raua i nui ake i tetahi. Me whai mana te kai-tango riihi ki te whakahou i te riihi mo etahi atu tau e 21 mo te moni reti i ia tau e 5 paiheneti o te wariu whakapaingakore o taua wa. Me utu he kapeneheihana mo nga whakapainga ki te kore e whakaaetia kia whakahoutia te riihi. Me uru ki roto ki te riihi nga tu kawenata e whakaurua nei ki roto ki nga riihi o naianei.

“2. Ko taua whenua me wawahi ka riihi ai ki a James Beverley Metcalfe, Frank Wrey Nolan, me Florence Emme Hawkins, mo etahi tau mo te moni reti e rite ana ki te rima paiheneti o te wariu topu a te Kawanatanga mo te hawhe tuatahi o aua tau, a mo te wariu whakapaingakore a te Kawanatanga mo te toenga o aua tau, ko te maha o nga tau me te maha o nga eka e riihitia ki ia o aua kai-tango riihi, ma nga motini i paahitia e nga tangata no ratou te whenua e whakatau.

“3. Ko etahi wahi o taua poraka, ma te huinga e whakatau te wahi e takoto ai me te maha o nga eka, me riihi mo nga tau e 21 mo te moni reti e rite ana ki te rima paiheneti o te wariu a te Kawanatanga mo taua whenua i naianei, ki nga kai-tango riihi e whai ake nei, ara : George Alexander Jones, Frederick Cotton Rowley, Cornelius Mahoney, me Earnest Andrew Mahoney.”

I tuhia ki Khipane, i tenei te 27 o nga ra o Mei, 1911.

ALEX. KEEFER (ARIKI KIIWHA),
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Paremata Nama 2 Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Tairawhiti ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Paremata Nama 2 Poraka, i runga

Kabiti—D.

i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Hauiti (Tolaga Bay), a te Taite, te 20 o nga ra o Hurae, 1911, a te 10 o nga haora i te ata, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei :—

“Me whakatutuki te whakaaro e maharatia nei me tuku tetahi wahi o taua whenua (ara : 1 ruuri e 24 nga paati) e whakaaturia nei e te mapi e takoto nei i te Poari, ara me tuku i runga i te riihi ki te Tolaga Bay Trading Company (Limited), mo nga tau e 21 mo te moni reti e £52 i te tau, me te whai mana ki te whakahou i te riihi mo etahi atu tau e 21 i runga i te wariu hou o te whenua a taua wa, i runga ranei i tetahi tikanga tera e whakaritea i waenganui i nga tangata no ratou te whenua me te kai-tango riihi.”

I tuhia ki Khipane, i tenei te 27 o nga ra o Mei, 1911.

ALEX. KEEFER (ARIKI KIIWHA),
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Marangairoa Nama 2c Poraka i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Tairawhiti ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Marangairoa Nama 2c Poraka, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Te Araroa, a te Paraire, te 14 o nga ra o Hurae, 1911, a te 3 o nga haora i te awatea, hei whiriwhiri i te motini e whai ake nei :—

“Ko taua whenua me riihi ki a Terei Ngatai mo nga tau e 42. Ko te moni reti mo nga tau e 21 tuatahi me rite ki te rima paiheneti o te wariu topu a te Kawanatanga, a mo te toenga atu o nga tau me rite ki te rima paiheneti o te wariu whakapaingakore o taua wa a te Kawanatanga. Me uru ki roto ki te riihi nga tu kawenata e whakaurua nei i naianei ki roto ki nga riihi.”

I tuhia ki Khipane, i tenei te 27 o nga ra o Mei, 1911.

ALEX. KEEFER (ARIKI KIIWHA),
Perehitini.

Whakaaturanga ka tu he Huinga o nga Tangata no ratou a Ohotu 6d Nama 2a, i raro i Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909.

REKUREIHANA NAMA 48.

TENEI te Poari Whenua Maori o te Takiwa Whenua Maori o Aotea ka whakaatu ka tu he huinga o nga tangata no ratou a Ohotu 6d Nama 2A, i runga i te whakahaerenga o Wahi XVIII o te Ture Whenua Maori, 1909, ki Whanganui, a te Mane, te 19 o nga ra o Hune, 1911, a